

รางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ประจำปี 2557

สาขาการสาธารณสุข

ศาสตราจารย์นายแพทย์โดนัลด์ เอ. เฮนเดอร์สัน

ศาสตราจารย์ฯ ศูนย์ความมั่นคงด้านสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยพิตต์สเบิร์ก

คณบดีเกียรติคุณ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์

ประเทศสหรัฐอเมริกา

ศาสตราจารย์นายแพทย์โดนัลด์ เอ. เฮนเดอร์สัน เป็นผู้นำของโครงการที่ทำการกวาดล้างโรคไข้ทรพิษ หรือ ฝีดาษ ได้สำเร็จ นับเป็นโรคติดต่อเชื้อร้ายแรงชนิดแรก และชนิดเดียวที่สามารถกวาดล้างให้หมดไปจากโลกได้

ถึงแม้ว่าโรคไข้ทรพิษเป็นโรคร้ายแรงที่พบมาตั้งแต่ 1,000 ปีก่อนคริสตกาล และมีการแพร่ระบาดเป็นระยะ มีผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมาก เป็นปัญหาสาธารณสุขระดับโลกมาตลอด จนกระทั่งมีการค้นคว้าวัคซีนป้องกันโรคไข้ทรพิษ ได้ในปี พ.ศ. 2339 แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จในการป้องกันการระบาดของโรคได้ การระบาดในช่วงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ประมาณว่ามีผู้เสียชีวิตจากทุกพื้นที่ทั่วโลกราว 300 – 500 ล้านคน

ศาสตราจารย์นายแพทย์โดนัลด์ เอ. เฮนเดอร์สัน ระหว่างปี พ.ศ. 2509 – 2520 ขณะดำรงตำแหน่งหัวหน้าคณะแพทย์ในโครงการกวาดล้างโรคไข้ทรพิษขององค์การอนามัยโลก ได้มีบทบาทสำคัญในการประสานงานกับหน่วยงานทั่วโลกในการรณรงค์กวาดล้างโรคไข้ทรพิษ โดยการให้วัคซีนแก่ประชากรทุกกลุ่มในลักษณะที่เรียกว่า mass vaccination และติดตามเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด จน ประสบความสำเร็จ โดยมีรายงานผู้ป่วยโรคไข้ทรพิษรายสุดท้ายจากประเทศโซมาเลีย ในปี พ.ศ. 2520 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคไข้ทรพิษถูกกวาดล้างหมดสิ้นไปจากโลก เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2523 นับเป็นการช่วยชีวิตประชากรโลกจำนวนหลายร้อยล้านคน และยังเป็นแบบอย่างของการพัฒนาแนวทางกวาดล้างโรคติดต่อร้ายแรงอื่นๆ ในปัจจุบันด้วย

ศาสตราจารย์นายแพทย์โดนัลด์ เอ. เฮนเดอร์สัน สำเร็จการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยโรเชสเตอร์ และสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตจาก มหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์ หลังจากกลับจากทำงานที่องค์การอนามัยโลกได้เป็นคณบดีคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยจอห์น ฮอปกินส์

นอกจากนี้ยังเคยเป็นคณะกรรมการรางวัลนานาชาติ มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ในพระบรมราชูปถัมภ์